

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K., za pol leta 13 K., za četrt leta 6 K. 50 h., za jeden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K., za pol leta 11 K., za četrt leta 5 K. 50 h., za jeden mesec 1 K. 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvols frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se bira voljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskárna“ telefon št. 85.

V prevdarek poštenim posojilnicam.

Tista slovenska posvetna inteligenco, kateri je „Slovenec“ zadnjič očital, da je šele od včeraj slovenska, da ničesar ne dela, in da je vsled krokarij in vsled duševne lenobe stoji na duševni stopnji navadnih kurjevačanov, ima mej drugimi zaslugami tudi to, da se je lotila neizmerno težavnega dela, iztrgati narodnim nasprotnikom slovenski kapital iz rok, in osvoboditi slovenske produktivne stanove denarne odvisnosti od Nemcev in jih rešiti iz oderuških krempljev.

Ta težavna naloga se je v veliki meri posrečila s pomočjo posojilništva, in gotovo bi bile razmere danes še veliko boljše, gotovo bi se bilo doseglo še večjih uspehov, da niso naši klerikalci iz strankarskih nagibov zanetili in gospodarski boj tudi na tem polju.

Klerikalna stranka je začela pred let ustavnaljati konkurenčne posojilnice vsem tistim starim, dobro upeljanim in dobro fundiranim zavodom, ki se niso hoteli podati v službo klerikalni stranki. Brez ozira na potrebo in na razmere ustavnaljali so take zavode po celi deželi, in da bi si pridobili podporo vladnih krogov, izdajali so te svoje posojilnice za Raiffeisenove, dasi ni mej njimi, kakor se je konstatiralo v deželnem zboru, ne jedne take, ki bi se resnično ravnalna po Raiffeisenovih načelih, nego se vse brez izjeme bavijo s hipotekarnim kreditom.

Na tak način je klerikalna stranka ustvarila celo organizacijo. Teh klerikalnih posojilnic je zdaj kakor listja in trave, „dobri“ namen te organizacije je, spraviti zlasti kmeta v denarno odvisnost od klerikalcev, in ga za vse volitve prikleniti na klerikalno verigo, a pri takem namenu se ni čuditi, da so te klerikalne posojilnice postale za naše ljudstvo prava nesreča. Te posojilnice niso za kmeta pribičališče v stiski, nego pospešujejo samo zadoževanje kmetkega ljudstva.

Na čelu vsej tej posojilniški in konsumski organizaciji stoji „Gospodarska zveza“, ki je glasom „Slovenca“ lani tako dobro gospodariła, da je pri razmeroma velikem prometu imela lani prav za prav deficit. Izkazala je namreč dobička 2256 gld. 90 kr., a všteta je tudi vladna podpora v znesku 5000 gld. Ako bi društvo ne bilo dobilo te podpore, bi bilo moralno izkazati deficita 2743 gld. 10 kr.

Klerikalni organizaciji prede slabo. Konsumski švindel se ni obnesel, posojilnice pa se tudi ne bodo dolgo vzdrževali, kajti velik del vseh vlog je že danes izgubljen. Koliko pri klerikalnih posojilnicah naloženega denarja je zabitega pri bankerotnih konsumnih društvih, koliko tega denarja je iz posojenega popolnem insolventnim ljudem, a rezervnega zaklada nimajo ti klerikalni zavodi skoro nič.

Naravno je, da bi klerikalci v svojo organizacijo radi pritegnili tudi tiste posojilnice, ki doslej niso pri njej, saj so te posojilnice solidne, saj imajo zaupanje ljudstva, saj gospodarijo dobro, in saj imajo tako lepe rezervne zaklade, torej vse to, česar pri klerikalnih posojilnicah zaman

iščemo. Klerikalci so to na prav lisjaški način poskusili, upamo pa, da se jim ta naklep ne posreči.

Predvčerajšnjim smo priobčili okrožnico, ki jo je „Gospodarska zveza“ razposlala vsem tistim posojilnicam, ki niso njeni člani, in v katerih jih vabi, naj ji dopošljejo svoje bilance, da jih priobči v svojem „Letopisu“, ki izide baje na željo poljedelskega ministrstva.

Verjamemo, prav radi verjamemo, da bi klerikalna „Gospodarska zveza“ rada priobčila bilance cvetočih naših posojilnic. Na ta način bi se pri ministrstvu špirila s tujim perjem, bi nasula ministrskim krogom zopet nekaj peska v oči, in zajedno bi bil s tem storjen prvi korak, da bi naše dobrostoječe posojilnice potegnila v klerikalno mrežo.

Mi moremo poljedeljsko ministrstvo, ki postopa na Kranjskem tako, kakor da je njegova jedina naloga, delati pri naših klerikalno politiko in pospeševati strankarske koristi in naklepne klerikalne stranke, samo obžalovati, da se pajdaši s takim društvom, kakor je „Gospodarska zveza“. Ministrstvo je dalo temu društvu 5000 gld. podpore in ga hoče po sili postaviti na čelo gospodarskemu življenju v naši vojvodini, dasi se je temu društvu javno užgal sramotilni pečat nepoštenosti, dasi se je temu društvu javno očitala sleparija in goljufija, in dasi pri tem društvu zamenišemo pogojev za uspešno delovanje. Od klerikalne gospodarske organizacije preti naši deželi samo nesreča, katastrofa je neizogibna, a čim prej nastane, toliko manjša bo škoda.

Nimamo te moči, zabraniti subvencioniranje tega društva. Če ministrstvo krvavih žuljev davkoplăčevalcev ne more bolje porabiti, kakor da jih daje „Gospodarski zvezzi“, ki je prav s to drž podporo v prizorila znano sleparijo z umetnimi gnojili, ne moremo proti temu druzega storiti, kakor da proti taki porabi državnih sredstev slovesno protestiramo. Tega pa, da bi se „Gospodarska zveza“ postavila na čelo vsemu gospodarskemu življenju v deželi, se pa bomo že znali ubraniti, o tem naj bodo gospodje v poljedelskem ministrstvu prepričani!

Slovenske posojilnice, ki niso pri „Gospodarski zvezzi“, prosimo in svarimo, naj ne dадo temu društvu svojih bilanc na razpolaganje in naj protestirajo proti temu, da bi se njihove bilance priobčile v „Letopisu“ te „Gospodarske zvezze“.

Tega vender nobena, na realni podlagi stoječa, pametno in previdno poslujoča posojilnica ne more želeti, da bi se jo metalo v isti koš s klerikalnimi posojilnicami, da bi se bilance poštenih posojilnic priobčile poleg bilanc klerikalnih posojilnic, in da bi sploh „Gospodarska zveza“ mogla predstavljati svetu, kakor da stoji vse posojilništvo pod njenim vodstvom. Za to pa se gre „Gospodarski zvezzi“, zakaj to bo jeden pripomočkov, da izposluje novo subvencijo.

Po naši sodbi ni nikaka čast za poštene posojilnice, če bi njih bilance v leto-

pisu „Gospodarske zvezze“ figurirale poleg bilanc takih posojilnic, kakor je na Robu, v Horjulu ali v Trnovem pri Il. Bistrici. Kaj bo svet rekel o naših poštenih posojilnicah in njihovih bilancah, če jih bo našel poleg izkazov Rudolfove posojilnice in posmisli, da so kaplana Rudolfa klerikalci odstavili od vodstva trnovske posojilnice in konsumnega društva, da je nekaj uradnikov klerikalne organizacije več tednov knjige posojilnice in konsumnega društva „v red spravljalo“ in dognalo, da je pri tem društvu menda kakih trideset tisoč goldinarjev faktično izgubljenih, ker je ta tirjatev absolutno neizstrijljiva. Kakšna bo potem bilanca te posojilnice, si je lahko misliti. In druge bilance klerikalnih posojilnic niso bolje.

Bodi to dovolj! Poštene, solidno poslujoče posojilnice naj uvažujejo naše navede, in upamo, da bodo ostale zveste same sebi in odklonile vsako tudi najmanjšo dotiko z „Gospodarsko zvezzo“.

V Ljubljani, 2. avgusta.

Umor kralja Umberta.

Umor splošno simpatičnega italijanskega kralja Umberta je navdal ves svet s sožaljem. Listi so polni podatkov o priprostem življenju umorjenega kralja in o srečnem njegovem zakonu s kraljico Margherito. Kralj Umberto je bil skromen, pri prost, delaven vladar, ki se je trudil, da bi pomagal svojemu ljudstvu do boljšega stanja. Pogreb se bo vršil menda v soboto. Parlament pa se snide v nedeljo ali v pondeljek. Ministrski svet, kateremu je novi kralj Viktor Emanuel izrazil svoje zaupanje, izdelal je proklamacijo na narod. Proklamacijo podpiše kralj. Kje se pokoplje Umbert, še ni določeno. Rimski občinski svet je prosil kralja, naj bi se njegov oče pokopal v Rimu. Veliko pozornost je zbudila audiencia milanskega nadškofa, kardinala Ferraria, voditelja nespravljivih klerikalcev, pri kraljici. Predno je prišel Ferrari h kraljici, je bilo treba mnogo dogovorov. Baje je kardinal Ferrari sporočil kraljici sožalje imenom papeža. Avdienci se prisluje dalekosežen političen pomen. Glede usode Bressija se more le toliko reči, da ne bo kaznovan s smrtjo, ker je smrtna kaznen v Italiji že dolgo odpravljena. Obsojen bode bržas do smrti na galere. Prvih osem let pa bode zaprt v samotni ječi. V Monzo je dospel Bressi — baje z dvema tovarišema — v petek. V nedeljo je ves dan iskal kralja po kraljevskem parku, da bi ga ustrelil ondi. Kralj je imel namreč navado, da je sam jahal po parku. Ker tega dne kralja ni bilo, ga je ustrelil drugi dan. Nekega Quintavallio, ki se je vrnil z Bressijem — ali Brescijem — iz Amerike ter bil z njim v Parizu, so zaprli v Rio Marini na otoku Elbi. Imel je seboj sumljiva pisma in pet fotografij anarchistov. V Ivriji pa so zaprli nekega delavca Lanterja iz Tridenta. Bil je Bressijev priatelj ter ga je v nedeljo spremil v Monzi v televidnico. Zaprli pa so še druge sumljive delavce, ki so bili v zvezi z anarchisti. Splošno se sumi, da je bila proti kralju Umbertu cela zarota, in da je dobilo več anarchistov naročilo, da umoré kralja. Brat Bressija je topničarski poročnik v Caserti pri Neapolju ter je te dni z drugim vojskom novemu kralju prisegel zvestobo. Poročnik je ponudil vojnemu ministru, da

izstopi iz armade, a minister mu je dovolil, da ostane. Vendar pa dobi poročnik drugo ime.

Vojna na Kitajskem.

Toliko se menda danes že sme trditi, da so bili 21. julija vsi poslaniki — razen nemškega — še živi. 27. julija je namreč došpel iz Pekina v Tsientsin tekač, ki je prinesel pisma ameriškega, angleškega in japonskega poslanika, ki sporočajo, da se napadi Kitajev na poslanštva ponavljajo v večjih presledkih, da jim primankuje živil, in da je skrajni čas, da pridejo združeni mednarodni voji pred in v Pekin oblegancem na pomoč. Toda te mednarodne čete še vedno ne marširajo proti Pekinu, dasi se je že sredi julija zatrjevalo, da pojdejo Američani že koncem julija kar na svojo roko proti Pekinu. Sedaj se poroča iznova, da se angleške in američanske čete pripravljajo, da začno takoj prodirati proti Yangcunu, kjer so zbrane kitajske tolpe. Pota so baje sila slaba. Rusi imajo dovelj opravka v okraju Amur in v Mandžuriji. 26. julija so bombardirali Kitajci Blagoveščensk, a Rusi so odgovarjali s tem, da so streljali na Kitajce. 24. julija so Rusi naskočili trdnjavno Bajantun, kjer je 2000 Kitajev. Boj je trajal ves dan, končno pa so Kitajci trdnjavno zapustili in zbežali.

Angleško-burska vojna.

Dve važni poročili sta došli z južnoafričanskega bojišča: jedna dobra in jedna slaba. Naprej dobra: Maršal Roberts se je dva meseca pripravljal, da z uspehom prodre proti vshodu in severovzhodu. Le teško se je premaknila ogromna angleška vojska, a takoj so Buri polovili nekaj oddelkov, in končno je Botha prisilil Robertsa, da se je umaknil zopet nazaj. Roberts se je vrnil z docela desorganiziranim trenom in z velikim številom bolnikov v Pretorijo. Ves marš se je zopet opustil, zlasti ker je angleško konjeništvo izgubilo zopet cele trume konj. Robertsa se Burom torej še nekaj časa ni batil. Žalostna vest pa je došla iz Oranja. Burski general Prinsloo se je moral z vso svojo vojsko udati. Baje se je udalo kar 5000 mož, česar pa ni potrdilo še nobeno zanesljivo poročilo. Bržas je jedna ničla preveč! Ako pa je vest resnična, potem ostaneta le še Dewetov in Bothov voj. Angleži so sedaj vsaj na jugu varnejši ter imajo le še jednega nevarnega sovražnika, Botha.

XV. skupščina družbe sv. Cirila in Metoda.

Najkrasnejši del slovenske domovine, divnoromantično Gorenjsko si je izbrala letos naša velezaslužna družba sv. Cirila in Metoda za svojo XV. veliko skupščino. Prijazna, mirna Radoljica je bila letos zbrališče navdušenih narodnih delavcev in delavk v obrambo slovenske mladine. Izletnike, ki so se zbrali v Ljubljani ter se včeraj zjutraj odpeljali skupno, so že med potjo pozdravljale zastave in gromi topičev, zlasti pa so jih razveselili stanovniki T. Zupanove vile na Okroglem in pa strelni na slavnem Tomanovem Vidovcu. Presrečen pa je bil sprejem v Radoljici. Na kolodvoru se je zbral odbor moške in novoustanovljene ženske podružnice, občinski zastop, gasilno društvo v paradi in mestna godba, poleg tega pa še nebroj ljudi, ki so sprejeli skupščinarje — med potom narasle do 200 — z navdušenimi „Živelj“-klici in godba je svirala junaški „Naprej!“ S krepkimi, moškimi besedami je pozdravil dru-

štvo načelnik radovališke moške podružnice g. dr. Vilfan, kateremu je odgovoril prvomestnik č. gosp. monsignor T. Zupan. Z godbo na čelu je korakalo na to društvo skozi razne slavoloke ter se, iskreno pozdravljan z oken in balkonov, ustavilo na glavnem trgu, kjer ga je pozdravil gospod župan Aleksij Roblek imenom občinskega odbora in vsega narodnega mesta. Zahvalil se mu je zopet g. prvomestnik, kličič meščanom in njihovemu županstvu z ozirom na mestni grb, v katerem je tudi kolo, velepomembni „Naprej!“ Nato se je vršila slovesna maša v okrašeni cerkvi. Pri maši je pel izborno učiteljski kvartet, gg. Rus, Ažman, Pianecky in Rozman. Ob pol 11. uri se je vršilo zborovanje v salonu Hudovernikove restavracije. Ker je došlo in se pripeljalo zopet večje število skupščinarjev, sta bila vrt in salon docela polna.

Prvomestnik je otvoril shod, spominjajoč se stoletnice najslavnejšega slovenskega pedagoškega A. Slomška, ki si je pridobil — hodeč za cilji sv. Cirila in Metoda — za slovensko šolstvo nevenljivih zaslug. Naša družba pa deluje v duhu Slomška dalje ter je njegove velike uspehe na šolskem polju postoterila. Predstavivši vladnega komisarja Žitnika, je dal besedo društvenemu tajniku, g. A. Žlogarju.

Iz cbširnega njegovega poročila posnemamo, da smo s to skupščino doživeli že 3. kvinkvenij, katerega pa se naša družba ne more veseliti v trpkim zavesti, da bi ogromne svote, ki jih žrtvuje slovensko občinstvo, bile nepotrebne in bi se obrnile za druge kulturne namene, ako bi država dala našemu narodu slovenskih šol. Društveno vodstvo je imelo v zadnji upravni dobi devet sej. Število podružnic se je pomnožilo še z jedno z zaporedno št. 141: Tržič in oklica. Žal, da blizu 1/4 podružnic spi in ne da več znamenja življenja. Narodno delovanje se tu in tam prepriča le posameznim starejšim osebam, mlajše živahnejše pa ne stopajo na plan. Pokroviteljev je prirastlo 13. Litija in Šmartno je vplacačalo doslej že 22 pokroviteljnini, in ju ne prekosi v tem noben slovenski kraj. Vseh pokroviteljev je 273. Do konca julija je bilo podružnic: 28 moških, 33 ženskih in 80 mešanih, skupaj 141 s približno 12.000 člani. Te podružnice so množile društveno premoženje z veselicami, shodi, občnimi zbori in dr. Osobito važni so podružnični shodi na Koroškem. Družbini šolski zavodi so tite: Otroški vrtec v Celju (51 otrok pod šolskimi sestrmi), Otroški vrtec v Mariboru (59 otrok pod šolskimi sestrmi), Slovenska štirirazredna deška ljudska šola pri sv. Jakobu v Trstu (255 dečkov — vodja g. V. Krek), Slovenska štirirazredna dekliska ljudska šola pri sv. Jakobu v Trstu (228 dečkic — poučujejo šolske sestre), Otroški vrtec v Rojanu (73 otrok), Otroški vrtec na Greti (68 otrok), Otroški vrtec v Pevni pri Gorici (43 otrok), Trirazredna slovenska mešana ljudska šola v St. Rupertu pri Velikovcu (otrok 160 — voditelj šole kanonik župnik Fr. Treiber — učiteljice šolske sestre), ki ima tudi internat (20 dečkic). Družba podpira tudi zavode, ki jih oskrbuje „Šolski Dom“ v Gorici: Otroški vrtec v Podgori z 74 otroci, Drugi otroški vrtec v Podgori z 48 otroci, Otroški vrtec v ulici sv. Klare v Gorici s 66 otroci, Otroški vrtec v ulici Bazzellini v Gorici s 63 otroci, Otroški vrtec Pod Konstanjevico z 79 otroci, Otroški vrtec v Devinu s 23 otroci, Slovenska ljudska šola v Gorici z enajstimi razredi in — 570 otroci. Poleg teh pa si je „Šolski Dom“ oskrbel posebne kurze za umetno vezenje, belo šivanje, krojno risanje, šivanje oblek, stenografski tečaj za moške in ženske in tečaj za deklamatoriko in lepo vedenje ter podpira tudi deško obrtno-nadaljevalno šolo s 3 razredi in 95 učenci. S pomočjo naše družbe so se osnovala zasebna zabavišča, tako privatni otroški vrtec gospe Antonije Germekove pri sv. Ivanu v Trstu s 45 otroci, privatni otroški vrtec gospice Dragice Gregoričeve v Škednju z 52 otroci in privatni otroški vrtec gospice Antonije Čar-gove v Rocolu. Tekom leta sta vsklila

dva nova družbina zavoda, to sta otroški vrtec v Tržiču na Gorenjskem s 54 otroci in slovenska ljudska šola — zdaj enorazrednica — na Muti z 32 otroci (poučujejo šolske sestre). Društvo pa ustanovi čim preje novo šolo v Marenbergu. Društveni prvomestnik je nekatere zavode nadzoroval ter se uveril, da vsi izvrstno poslujejo. Društvo je dalo zabaviščem večino inventarja, razposalo mnogo učil in nad 2500 zabavnih in učnih knjig. Družbo so podpirala razna bralna in pevska društva ter čitalnice. V družbino korist se prodaja voščilo Iv. Druževke v Gorici, svalični ovitki V. Petričiča v Ljubljani, kava Jebaćina, vžgalice Perdana, svinčniki Petriča, milo V. Petričiča, platno Skaberneta in stekleni cilindri. Darila, katera polagajo rodoljubi in rodoljubke na družbin žrtvenik ob veselih, slovensih in žalostnih prilikah, izkazujeta „Slovenski Narod“ in „Mir“. Tudi nekatere posojilnice so se spomnile družbe. Deželni zbor kranjski in mestni zastop ljubljanski podpirata dosledno našo družbo. Naj bi tudi zastopi manjših mest in zastopi srej segli družbi pod pazduho, kot se to godi na Českem! Končno se je spominjal tajnik še blagih pokojnikov, ki imajo za družbo dejanjskih ali drugih zaslug. (Poročilo se je sprejelo s ploskanjem.)

Nato je poročal blagajnik g. profesor Petelin: Račun družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani za XIV. družbeno l. 1899. kaže tole stanje: Dohodki: 1. Prispevki podružnic 6626 gld. 94 $\frac{1}{2}$, kr. 2. Pokroviteljnina 1564 gld. 25 kr. 3. Podpora slav. deželnega zabora kranjskega 1000 gld. 4. Podpora slav. občinskega sveta ljubljanskega 500 gold. 5. Darila 45 slovenskih hranilnic in posojilnic 1035 gld. 6. Novoletni darovi 171 gld. 42 kr. 7. Darovi Mohorjanov 27 gld. 33 kr. 8. Razni darovi 1070 gld. 74 kr. 9. Iz nabiralnikov 120 gld. 7 kr. 10. Zbirke časnikov 2776 gld. 42 kr. 11. Od vžigalic 800 gold. 12. Od kave 300 gld. 13. Od platna, svinčnikov, mila in razglednic 231 gld. 94 kr. 14. Jur. Vrečkova zapuščina 27.655 gold. 15. Iz Mart. Drčarjeve zapuščine 1029 gld. 27 kr. 16. Volila 637 gld. 40 kr. 17. Dohodek akademije v Pragi 600 gld. 18. Obresti od glavnice in terjatev 184 gold. 44 kr. 19. Za prodane knjige 657 gld. 63 kr. Skupaj 46.987 gold. 85 $\frac{1}{2}$, kr. 20. Najeto posojilo 9000 gld. Skupni prejemki 55.987 gld. 85 $\frac{1}{2}$, kr. Skupni izdatki 57.207 gold. 21 $\frac{1}{2}$, kr. Primankljaj 1219 gld. 36 kr. Saldo 31. dec. 1898. leta 3635 gld. 37 kr. Saldo 31. dec. 1899. leta 2416 gld. 1 kr. Stroški: 1. Šolstvo v Trstu 5379 gld. 85 kr. 2. Šolsko poslopje v Trstu 1228 gld. 3. Šolska vrtca v Rojanu in na Greti 1896 gld. 22 kr. 4. Šolstvo na Goriškem 1642 gld. 26 kr. 5. Šolski vrtec v Mariboru 721 gld. 6. Šolski vrtec v Celju 460 gld. 7. Posestvo na Muti 10.978 gold. 32 kr. 8. Šolstvo v Velikovcu 983 gld. 30 kr. 9. Šolsko poslopje v Velikovcu 6198 gold. 20 kr. 10. Podpore 311 gld. 11. Nadgrade 380 gld. 12. Knjige, učila in tiskovine 1020 gld. 35 kr. 13. Stanarina v „Narodnem domu“ 120 gld. 14. Pristojbine od volil 44 gld. 84 kr. 15. Obresti od dolgov 764 gld. 63 kr. 16. Razni stroški 279 gld. 24 $\frac{1}{2}$, kr. Skupaj 32.407 gld. 21 $\frac{1}{2}$, kr. 17. Vrnjena posojila 24.800 gld. Skupni izdatki 57.207 gld. 21 $\frac{1}{2}$, kr.

K temu računu je dodal blagajnik k posameznim točkam dohodkov še nekatere pojasnila, izmej katerih navajamo tale: ad 10. Nabrali so: „Slovenski Narod“ 1452 gld. 40 kr., „Mir“ 1047 gld. 38 kr., „Slovenski List“ 176 gld. 80 kr., „Slovenski Gospodar“ 52 gld., „Slovenec“ 40 gld. 84 kr., „Domovina“ 7 gld., skupaj 2776 gld. 42 kr. ad 15. Iz M. Drčarjeve zapuščine pride še v račun za 1900. l. 176 K 48 vin. (88 gld. 24 kr.) in nevknižena terjatev pri Andr. Cvajnerju iz Preske (dolžno pismo 8. avgusta 1897) v znesku 200 gld. in intab. terjatev pri Jeri Jevnikar na Polici 500 gld. ad 16. † Lovro Verbič v Borovnici 200 gld., † Rajni duhovnik 163 gld. 40 kr., iz † dr. Čučkove zapuščine 70 gld., † A. Marguč v Ločah 4 gld., † Ana Pukl na Dunaju 200 gld., skupaj 637 gld. 40 kr.

K stroškom pa je podal tale pojasnila: ad 2. V tej svoti je 5. obrok „Phoenixu“ 1000 gld., tako da je še dolga 8000 gld.; obresti „Phoenixu“ v znesku 415 gld. 10 kr. so vštete pod št. 15. ad 7. V tej svoti je kupnina 9000 gld., pristojbina 225 gld., prekrivanje strehe 534 gold. 42 kr., naprava tranič in druge poprave 1200 gld. ad 17. Vrnilo se je „Ljudski posojilnici“ v Ljubljani 2000 gld., „Kmetski posojilnici“ 22.800

gold., skupaj 24.800 gld. Posojilo vrnjeno posojilnici v Velikovcu in Šentrupertski cerkvi v Velikovcu je pod 9 št. 6198 gld. 20 kr., torej vrnilo se je 30.998 gld. 20 kr. Velikovška šola je stala 36.413 gold. 17 kr. Tržaška šola stala 19.000 gld. Posestvo na Mati 9000 gld. Vsa vrednost brez inventarja 64.413 gold. 17 kr., dolg 17.900 gold., torej čista vrednost 47.413 gld. 17 kr. Saldo 31. decembra 1899. leta 2416 gld. 1 kr. Terjatve (dolg in posojilo) 1700 gld., skupaj 4116 gld. 1 kr. Vse premoženje 51.529 gld. 18 kr.

Poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem.

G. deželni odbornik dr. Tavčar je na to predlagal odboru, naj bi se posvetoval, ali bi ne kazalo v znak hvaležnosti velikemu družbinemu dobrotniku pokojnemu Jur. Vrečkotu vzdati morda prihodnje leto v poslopie na Muti spominsko ploščo. Razen tega je želel govornik, naj odbor da pojasa, komu na korist sta zemljeknjično vknjiženi šoli v Velikovcu in na Muti. Tega pojasnila ne želi radi svoje osebe, nego da odbor uniči s svojo izjavo neke govorce po deželi, da sta omenjeni šoli vknjiženi na korist šolskim sestrám.

Prvomestnik je izjavil, da se bode odbor glede plošče Jur. Vrečkotu na čast in v zahvalo posvetoval in če le možno želji g. drja. Tavčarja ugodil. Glede vknjižeb pa je prvomestnik izjavil, da so vse v redu, in da je vse premoženje pravilno vknjiženo družbi sami.

Podpredsednik g. Luka Svetec je potrdil prvomestnikovo izjavo.

(Konec prih.)

II. odgovor „Slovenskemu Listu“.

Roma locuta est, causa finita! „Slovenski List“ je govoril! Vsegavednemu uredniku njegovemu in veleučenemu zgodovinarju ni povšeči, da smo rajhenburški rodoljubi slavili sv. solunska brata s kresom in streljanjem, in to še celo 4. t. m. kot v predvečer prvotno določenega praznika, češ, tega ni odredil kak škof ali papež, nego podpisanc, da bi bolj živahno pokazal opozicijo proti tistim, katere je sv. Duh postavil, da vladajo cerkev božjo.

Seveda se to tukajšnjim rodoljubom, ki so priredili kres, in meni, niti sanjalo ni. Pa, ker to apodiktično trdi rabulist v „Slovenskem Listu“, ki očita drugim surovost, česar lastni organ pa kar mrgoli surovosti, mora biti že gotova resnica. Zapomnite si, vi liberalci! Kadar si izmislite slavljenje kacega svetnika s kresom in streljanjem, prosite v prvo milostnega dovoljenja velemožnega urednika „Slovenskega Listu“, da ne pride s svojim: Quos ego! in vas ne obsoji v pekel, ali, ko bi mogel, vsaj na grobado!

Z vsemi pravili zavitarske logike hoče veleučeni urednik „Slovenskega Listu“ dokazati, da sem jaz prestavljal praznik sv. Cirila in Metoda. Tendenca mojega odgovora na njegov neosnovani napad je bila seveda vse druga. Jaz sem očital kranjskim klerikalcem, da oni dozdaj niti z mezinem zmeznili niso v svrho, da se i na Kranjskem praznju prvočno določeni praznik sv. dvojice, dočim se je drugod slovenska hierarhija pobrinila za to, ter uspela docela. Vprašal sem, če mi zato na prvem mestu poklicana ljubljanska katoliško-narodna gospoda, in da li naj mari liberalci poprimejo iniciativo? Odgovoru na to se je previdno ognil veleučeni urednik „Slovenskega Listu“, omenil pa, da želi, da to store vsi slovenski škofje. In uprav kranjska duhovščina, dasi je tam pretežna večina Slovencev, ni še do danes ničesar storila v to svrho! Celo prostemu narodu to ni prav, in čul sem že pogosto na lastna ušesa, kako kritizira in ironizira to vedno prestavljanje sv. blagovestnikov. — Morda res pričakuje učeni urednik „Slovenskega Listu“, da bodo kranjski liberalci z nabiralnimi polami stali pred cerkevnimi vrati, ter pobirali za dovoljenje jednotnega praznovanja omenjenega praznika? Še vsoto naj nam določi, koliko škudov moramo nabrat! Ali se res tudi v cerkvi dobi vse za denar? Um Geld einen Sack voll Ablass, pravi ohranjen pamflet iz reformacijske dobe. Ali je to res??

Na podlagi krivih premis napravi mi veleučeni urednik „Slovenskega Listu“ celo rimske pridige, očitajo mi nevednost. Da, pater, peccavi! Včasih je veljal rek: „Vsi ljudje vse vedo“. Danes to ne velja več. Vsegavedna in veleučena je zdaj samo gospoda v belo-črni Ljubljani, študoča v hiši,

ki nosi nad svojimi vrti devizo: „Servitut et muscis“, kakor jo je nekdaj čital hodočaščni Cismontanus. Tam je spojenih vseh pet fakultet s politehniko vred, in vedi ga sam rogač, kaj še vse; celo narodna ekonomija se tradira tam in specialno še veda o snovanju katoliških oštarij. Jedino v tisti hiši se je vzela vsa veda v zakup. Drugi ne znamo in ne vemo ničesar. Zatorej naj mi oprosti veleučeni urednik „Slovenskega Listu“, da sem tak konfuznež in zelo slabu podkovan, zlasti v cerkevih rečeh. Nisem se namreč učil v tisti hiši. Ker sem pa že prestar, da bi se učil teologije, hvaležno odklanjam ponudeno mi knjigo o premikanju cerkevih godov. Vidim pa, da se on silno zanima za točno znanje cerkevih določil. Dovolil bi si torej, svetovati mu, da pošlje izvestnim katoliško-narodnim Slovencem naredbo sv. zboru od 3. septembra 1887. l., da ti ne bi več prišli v dotiko s stricem Blamažo. Vsekakor bi tako znanje več kobilistilo onim gospodom, nego meni, in morda si veleučeni urednik „Slovenskega Listu“ s tem prisluži celo kak kanonikat!

Kaj bi rekela ta „načelnik postaje“, ako bi mu kak ljubljanski črevljari prišeli v Rajhenburg prestavljati signale? vpraša nadalje emfatično veleučeni urednik „Slovenskega Listu“. No, dotedični načelnik ni še nikoli šel v Ljubljano prestavljati cerkevih praznikov in nadejam se, da ne pojde niti v bodoče. Zanikaval tudi ni nikoli in nikjer pravice škofom, da bi ne smeli uravnavati cerkevih zadev, kakor mu insinuirala veleučeni rabulist „Slovenskega Listu“. Zato je ta paralela banalna, grozno šepava in prismojena. Ker se pa zanima za ono vprašanje, odgovarjam mu jaz po informaciji: Imenovani načelnik bi arretiral tistega črevljarja, ter ga poslal na pričine. Ker pa jaz cerkevih praznikov prestavljal nisem, se nadejam, da mi ljubljanski škof vendar še ne bo vtaknil v luknjo.

Veleučeni urednik „Slovenskega Listu“ pravi, da on ni mož, ki bi vdržal hudiča v tisti senci pa hvali Boga, da se mu je posrečilo, vragu potegniti krinko raz hinavsko lice. Zato ni zdaj več pristaš narodne stranke. O jej, o jej! Mandatek, mandatek! To je bil vzrok, da je bil iz Savla Pavel Grozje je bilo prekislo, ker je bilo prevsoko! In facit je bil, da je tedanji liberalni narodovec, sedanji urednik „Slovenskega Listu“ s svojim značajnim prepričanjem sedel med dvema stoloma na tla.

Glede praznovanja sv. Jurija se nisem vrezal jaž, nego vrezal se je vsegavedni urednik „Slov. Listu“, teolog in veleučeni zgodovinar. — Kult tega svetnika je razširjen po vsem slovanskem svetu, ter mu je prešel v meso in kri. Mnogo imamo narodnih pesmij, šeg in običajev, tikajočih se praznovanja sv. Jurija. Neštevši tem javnih kapel mu je nebroj cerkva posvečenih v Slovanih, mej temi na Kranjskem 12 župnijskih. Zato ga narod prišteva slovanskim svetnikom, dasi se je rodil v Kapadoci. Tako ga ne nazivljem morda samo jaz, nego tako ga zovó slovanski duhovniki.

Vsegavedni urednik „Slov. Listu“ se osmeli in trdi, da sv. Jurij ni bil „poseben patron Kranjske!“ Da hoče utajiti to historično dejstvo, on, veleučeni zgodovinar, ki ima vso historijo v meziniku, to ni več nevednost, to je zloba!! In zakaj trdi to? Zato, ker ne paše v njegovo kramo, ko hoče spodbijati mojo trditev, da so kranjski klerikalci sv. Jurija, pravtrega zaščitnika Kranjske, izbacnili kot tacega.

Odkoli to, da tega svetnika mnogi slovenski in nemški koledarji še dandanes navajajo mej deželnimi patroni kranjske vojvodine? Odkoli so vzeli to? Nimajo li dotedičnih svojih informacij iz cerkevih krogov?

O prazniku sv. Jožefa pa tam sploh ni niti sledi! Ta knjiga datira iz 15. veka! Zdaj naj pa vsegavedni in učeni zgodovinar in urednik „Slov. Lista“ še trdi, da ni bil sv. Jurij poseben patron Kranjske! Vsa njegova učenost, vsegavednost in rabulistička tu ne pomaga nič.

Všeč pa je vendar le uredniku „Slov. Lista“, da se jaz potegnjem za sv. Jurija češčenje.“ On meni, da mi pri tem utegne na misel priti, da ima sv. Jurij pod nogami — pravega liberalca. Ne, tudi tu se je vrezal. Kedar vidim jaz zevajočo pošast s široko odprtim žrelom pod sv. Jurijem, spominim se le zevajoče klerikalne bisage, ki je skrajno globoka, ki prebavi vse, ki je nenasitna in nikdar polna, in ki bi rada pogoltnila vse.

To je trdil tudi kranjski kmet, ki je, odgovarjaje na vprašanje: Kdo nima dna? odgovoril po svoji filozofiji: Babja škrinja, konjska r., pa farški žakelj.

In ta farški žakelj mi pride na misel vselej, ko zagledam zevajočega zmaja pod konjem sv. Jurija.

To je moja zadnja beseda v tej zadevi. Rajhenburški Harambaša.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 2. avgusta.

— Osebne vesti. Zdravnik gosp. dr. Josip Skočir v Cerknem je imenovan začasnim okrožnim zdravnikom v Žužemberku.

— Imenovanje. Izražani učiteljski kandidat, g. Alojzij Bučar, imenovan je začasnim učiteljem na ljudski šoli pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, okraj ptujski.

— „Ljubljanski Zvon“ prinaša v današnji številki kratek, a lep nekrolog počojnemu drju. Theodorju Elzeju, temu odličnemu zgodovinarju, ki si je s svojimi raziskavanji o reformaciji na Kranjskem pridobil nevenljivih zaslug. V tem nekrologu smo našli nekaj mislj, ki sicer niso nove, a zasluzijo, da se vedno in vedno povtarjajo, dokler se ne izvršijo. Pisatelj nekrologa pravi: „Preporod naše narodnosti na podlagi našega slovenskega narečja — to je veliko delo naših reformatorjev. In zato se nam vidi Primož Trubar še danes kakor velikan, ki mu stope na strani njezini vrstniki, sobojevniki in sotrudniki v kulturnem delu. In v naši beli Ljubljani bi se moral postaviti Trubarju čimprej mogoče velikanski spomenik, ki bi pričal domačinom in tujcem, kdo je stvarnik našega slovenskega življenja.“ In dalje pravi „Zvon“: „Elze je zbral le ogromno, dragocene, znanstveno izbrano ter vestno pregledano gradivo za veliko stavbo — zgodovino slovenske reformacije ali začetek slovenske književnosti. Kdo nam zgradi to poslopje? Kdo nam spise pravo, objektivno zgodovino slovenske reformacije? Skrajni čas bi že bil, da se kak zgodovinar loti tega prepotrebne dela. . . Tu bi moral prisločiti na pomoč kak velikodusen mene, ki bi na svoje troške izdal popolnoma objektivno spisano zgodovino. Takisto bi nam, občno zgodovino slovenskega naroda“ moral spisati kak neodvisen pisatelj in izdati bi jo moral privaten založnik“. Vse to, kar pravi „Zvon“, podpišemo z obema rokama.

— Tržaški občinski svet se je tudi čutil poklicanega, dati svojemu žalovanju po kralju Umbertu demonstrativni značaj. Župan je imel tako frazast govor, po predlogu municipijalne delegacije pa se je sklenilo, da mora župan italijanski vladi sporočiti sožalje, da gre ves mestni svet in corpore kondolirat italijanskemu konzulu, da je mestno hišo črno dekorirati in isto tako vse svetilke ter da se na krsto umorjenega kralja položi v imenu tržaškega mesta venec. To brez taktno demonstriranje tržaškega lahonstva je že malo od sile.

— Deželni zbor istrski. V včerajšnji seji je bilo sprejetih več zakonskih načrtov, meji njimi načrt o zasnutju penzijskega fonda za občinske uradnike. Zakonski načrt glede uravnjanja pravnih razmer ljudskih učiteljev istrskih, se je po prvem čitanju izročil šolskemu odseku.

— Iz Šmartna pod Šmarino goro se piše: S tem gospod urednik, da ste pisali v Vašem cenjenem listu med dnevnimi vestmi: (28. julija) „Aretovanje radi

detomora“ in (30. julija) „Blagoslovljena baba“, nakopali sta si silno jezo naših brumnih tercijalk. Vse, vse, gospod urednik, kar ste pisali, je gola laž; kajti one vedo povediti, da se v tem oziru še nikdar noben duhovnik ni pregrešil in se tudi pregrešiti ne more. Mi moški pa že nekoliko drugače mislimo, ker se še dobro spominjam pred leti se vršečih obravnav v Ljubljani. Jezo in nevoljo naših tercijalk pa je povečalo še to, da so na prejšnjo nedeljo ob pol 6. uri oznanjeno mašo zamudile in izvedele, da so gospod oče že prav zgodaj maševali ter se potem takoj odpeljali v Ljubljano in od tod še Bog ve kam. Hudobni jeziki pa vedo povedati, da se jih je videlo peljati z južnimi osobnimi vlakom proti Trstu-Rimu, mogoče Vipavi in Ajdovščini, odkoder dobivajo tudi tradna, dasi kolekovana pisma, in sicer z nemškim naslovom. Želja do potovanja se je našemu gospodu očetu in ljubljencu šele zadnji trenotek vzbudila, kajti električna iskra, in ta Bog ve od kod, jih je pozvala nemudoma na potovanje. Mi smo jim pa želeli mnogo zabave, prijetno družbo in obilo uspeha, dasi je od prevzetenega knezoškofa ples strogo prepovedan, pa ga jim mi med štirimi očmi iz srca privoščimo.

Opozovalec.

— Kaj je s hranilnico? Iz Kamnika se nam piše: Pred več leti snovali so v našem mestu „Mestno hranilnico“. Ker do danes še ni duha ne sluha o tej hranilnici, si usojamo do merodajnih krogov staviti ponižno vprašanje, kdaj se jih vendar enkrat zljubi za naše mesto prepotrebitno hranilnico ustanoviti.

Radovedni meščani.

— Mestna občina Lož izvolila je dne 20. prosinca 1900 velezaslužnega gospoda Gregorja Lah-a za njegovo 25letno neumorno in občekoristno županovanje častnim meščanom. Danes 2. avgusta mu izroči občinski odbor diplomo.

— Iz Blok se nam piše: Dne 28. julija vršil se je v vasi Metulje občine bloške odobritveni ogled izvrsenega vodovoda. Dolgo vrsto let prizadevali smo se ter na vse mogočne načine prosili za napravo prepotrebnega vodovoda. Pomnilovalno gledali so nas sosedni vaščani, ko smo morali po leti in po zimni večinoma dovažati si vso potrebno vodo iz pol ure oddaljene Novevasi. Vsled tega, ker je vedno primanjkovalo vode, trpelo je ljudstvo in živila — a danes imajoč vodovod pozabili smo vse one težave, katere smo imeli do sedaj z dovažanjem vode. Da se je vodovod za našo iz 19 hišnih številk obstoječo vas sploh zamogel izvršiti, je zasluga g. deželnega poslanca Frana Modica ter županstva na Blokah. Mnogo moral je gosp. Modic žrtvovati in se truditi, da je pri deželnem odboru in v deželnem zboru dokazal pred vsem potrebo našega vodovoda. Tudi potem nas je vseskozi v našej vodovodnej zadevi podpiral. Zatorej bodi izrečena hvala lepa visokemu deželnemu odboru in deželnemu zboru za dovoljeno napravo vodovoda, nadalje podeljeno deželnemu podporo ter izposlovano izdatno državno podporo. Hvala lepa gospodu deželnemu poslancu Franu Modicu ter županstvu na Blokah. Hvala vsim, kajti napravili so nam in našim potomcem nepozabilivo korist in dobroto. Ne smemo pa tudi pozabiti podjetnike vodovodnih del in naprav. Podjetnika vodovodne naprave bila sta namreč gg. Lončarič in Achtschin iz Ljubljane. Oba sta svoja dela vsestransko dobro izpeljala.

Z napravo vodovoda smo tudi za slučaj ognja popolnoma zavarovani in ni se nam bati, da bi se ogenj ne zamogel pravčasno zadušiti. Ker se nahaja stekališče visoko nad vasjo, je tedaj vodovodna naprava tako urejena, da lahko s samimi cevimi po celi vasi brez vsake brizgalnice gasimo. Veseli nad tako prekoristno napravo bodi tedaj vsim skupaj „Bog plati!“ — Vsi posetniki vasi Metulje v občini Bloku.

— Vrtna veselica v Cerkljah. Učiteljstvo iz Cerkla in okolice priredi prihodnjo nedeljo na vrtu gospe Vavklove v Cerkljah veselico s petjem in srečolovom. Dobodek veselice namenjen je dijaški kuhinji in učiteljskemu konviktu. Začetek ob štirih popoludne.

— Postojnski salonski orkester predi v vrtnem salonu hotela „Pri kroni“ v Postojni v nedeljo, 5. avgusta 1900 na korist godbenega društva v Postojni koncert. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 krona, za rodbino 2 kroni.

— Dirka konj v Šentjerneju bo letos dne 16. septembra popoldne ob pol 4. uri.

— Čitalnica v Rajhenburgu priredi v nedeljo, 5. avgusta ob 4. uri popoludne pri gospej A. Unšulovi malo besedo po sledčem vsporedu: 1. „V duhu na Ponikvi“ t. j. govor o A. M. Slomšku. 2. Dražbo društvenih časopisov. 3. Petje in prosta zabava. Vstopnina prostovoljna. Gostje dobrodošli!

— V okrožju okr. glavarstva ptujskega se letos zida šest večjih šolskih poslopij, ki bodo po načrtih sodeč vsa prav lepa ter vstreza potičnim predpisom. Posebno se mora priznavati v tem oziru dejavnost okrajnih šolskih svetov, ki skrbijo za to, da se gradijo pravilna in dosti velika šolska poslopja, kar se je pred leti opuščalo, in škodo imajo vsled tega le občine, ki morajo sedaj zopet zidati.

— Kanalizacijska dela. V zmislu sklepa občinskega sveta ljubljanskega zgraditi se letos na Zaloški cesti glavni cestni kanal iz betona. Delo je prevzela kranjska stavbena družba za 13.704 K. Namesto novih tipov porabili se bodo za ta kanal požiralniki, ki se odstranijo v Šelenburgovih ulicah, in se na ta način prihrani okroglih 2700 K. Isto tako zgradi se še letos v Gradišči glavni kanal iz betona, v Špitalskih ulicah pa kanal iz kameninskih cevij. Tudi ta dela prevzela je kranjska stavbena družba za 8306 K.

— Pogreb. Včeraj je bil pokopan računski asistent pri deželnih vlad g. Alojzij Umberger. Udeležba pri pogrebu je bila velika. Tudi deželnih predsednik baron Hein je izkazal umrlemu uradniku zadnjo čast. „Sokol“ spremil je umrlega brata korporativno z zastavo.

— Kolesarsko društvo „Ilirija“ naznana svojim členom, da se z jutrnjim dnevom, t. j. 3. t. m. preseli na Sv. Petra cesto k „Avstrijskemu cesarju“. Ob enem prosi odstopivše člene, da vrnejo društvene ključe, da ne bodo imeli sitnosti.

— Društvo delovodij za Ljubljano in okolico ima dne 5. avgusta ob 4. uri popoludne v Hafnerjevi pivarni drugi občni zbor, h kateremu odbor vse gg. člene tudi iz okolice najuljndnejne vabi.

— Bog je kaznoval Matijo Černiča, posestnika iz Matene, ker je prišel h porcijunkuli v cerkev pred stranski altar spat mesto molit. Zaspal je bil tako trdno, da mu je neznan tat prerezl suknjo, mu ukral del listnico z 12 K in mu poleg tega še pobral „murčke“ iz ušes.

— Tihotapstvo. Sinoč ob 8. uri zvečer je peljal neki ljubljanski gostilničar voz sena skozi mitnico na Dunajski cesti. Ko so mitniški pazniki z železnimi palicami prezeli v seno, so začutili nekaj trdega v njem. Vsled tega so zložili seno in našli v njem dva soda vina, okoli 600 litrov držeča, katere je hotel lastnik voza peljati v mesto. Mož je deponiral 400 kron, naložil brzo seno in ga hitro odpeljal domov.

— Nezgoda. Včeraj je odtrgal stroj mizarskemu pomočniku pri Tönniesu Ivanu Seliškarju palec na roki. Šel je takoj v deželno bolnico.

— Žepna tativna. Mariji Sveti bila je včeraj v Frančiškanski cerkvi ukradena iz žepa denarnica z 2 K in voznim listkom.

— Izgubila je Marija Kukec dne 31. julija denarnico s 6 K.

— V Trstu se je soproga ondotnega zdravnika dr. Fanota usmrtila s tem, da se je z zdravniško lanceto zabodla v prsa in v vrat.

* Letošnja vročina. Pariški obervatorij je dognal, da že sto let ni bilo take vročine, kakor dne 26. julija t. l. Ta dan je bilo v senci 38.6°.

* Kitajski vojak. Na Kitajskem nimajo vojaške obveznosti, nego gre v vojaški stanje, ki nima drugega opravka, ali ki ni za nobeno drugo rabo. Zato pristopi na zimo mnogo potepuhov med vojake, a na spomlad zopet uidejo. Častnik postane tisti, ki si to mesto kupi. Častniki potem izrabljajo moštvo in narod. Ugleda nimajo nobenega. Sploh skrbi vsak vojak, da si nakrade in naropa čim največ. Toda Kitajec ni slab vojak. Ker ima dobro glavo, se nauči naglo vsega: metati sulice, streljati z lokom in s puško. Navaden je najhujše vročine in latke in ima izvrstno oko, mirno roko, se ne razburja izlahka ter se — kot fatalist — ne boji smrti. Kitajec ima pogum, dokler poznar razmere, novosti pa ga ostršijo in samostojno misli ne zna.

* Ljubosumna kraljica. V Londonu se pripoveduje, da se je pripetila na portugalskem dvoru afrička, ki je omračila srečo zakona kraljice Amalije. Kraljica je baje že nekaj časa slutila, da je kralj z dvorno damo, grofico pl. V. malo preveč prijažen. Opazovala ju je skrivaj, in njen sum se je utrjeval bolj in bolj. Nedavno pa je odpotovala navidezno v Lissabon ter se ne nadoma vrnila v poletno palačo v Cimhi. In res, tam je iznenadila kralja z dvorno damo. Nastal je škandal, vsled česar je odpotovala grofica pl. V. v Pariz, kralj in kraljica pa sta v razporu.

Književnost.

— „Ljubljanski Zvon“. Vsebina avgustovega zvezka je tale: 1. Kazimir Radič: „Romanca življenja“. 2. Ivan Vavotič: „Iz svetovne razstave pariške“. 3. Dr. Fr. Zbašnik: „Delavka“. Pesem. 4. Rajko Perušek: „Med krajišniki“. Povest. 5. Laščan: „Tat“. Pesem. 6. Ignacij Mieczysław Stein: „Henrik Sienkiewicz“. 7. B. Baebler: „Želja“. Pesem. 8. A. A.: † Dr. Theodor Elze“. 9. Oton Zupančič: „Misli o Kettejevih poezijah“. 10. Dr. Ivan Robida: „Dragotin Kette: Poezije“. 11. Književne novosti. Dr. Fr. Kos: „Beneška Slovenija“. — S. Rutar: H kritikam moje „Beneške Slovenije“. — Dr. Fran Zbašnik: „Janka Kersnika zbrani spisi.“ — K. Dr. Vatroslav Oblak. 12. Med revijami. „Vienac“. 13. Listek. „Slovenska Matica“ — † Dr. Gajo Bulat. — Jovan Sundečić.

Telefonska in brzjavna poročila.

Italijanski kralj umorjen.

Rim 2. avgusta. Policija je v raznih mestih aretrila več anarhistov. Zlasti mučen utis je napravilo to poročilo, da so laški zidarji v nekem mestu v Švici, čuvši, da je bil kralj umorjen, popustili delo, in prepevajo veselje pesmi, napravili s harmoniko na čelu sprevod po mestu.

Monza 2. avgusta. Kralj Viktor Emanuel in kraljica Helena sta prišla včeraj sem. Na potu v kraljevski grad sta dva moška vpila „Živelja anarhija“. Oba sta bila aretovana.

Dunaj 2. avgusta. Cesar je odredil štiritedensko dvorno žalovanje po kralju Umbertu. Pri pogrebu zastopal bo cesarja najbrž nadvojvoda Rajner, stric kralja Umberta.

Berolin 2. avgusta. Nemški cesar pojde najbrž osebno k pogrebu kralja Umberta.

Praga 2. avgusta. Višja sodnija je na zahtevanje moravsko-šleziscevi višje sodnije zaukazala, da morajo vsi dopisi čeških sodišč, ki so namenjeni na Moravsko, biti v nemškem jeziku pisani.

Zagreb 2. avgusta. V Simonovcu je prišlo mej hrvatskimi in madjarskimi delavci do krvavega boja. Hrvatski delavci so bili namreč odpuščeni in so na njih mesto stopili madjarski. To je bil vzrok boja, v katerem je bilo ubitih 12 Hrvatov in trije Madjari. Eskadron husarjev je napravil red.

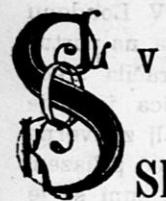
Beligrad 2. avgusta. Vsa poročila, da se je zgodil atentat na kralja Aleksandra, so izmišljena.

London 2. avgusta. Iz Laurencija Marqueza se poroča, da so bili Buri primorani, se umakniti iz Mahadodosa.

London 2. avgusta. Dne 26. julija je došlo v Tientsin pismo japonskega poslanika v Pekinu, glasom katerega so bila poslanštva 22. julija še intaktna in v stanu, se držati še teden dni.

Darila.

Upravniki našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospica Tonica Majzeljeva v Belicerki 5 K (2 K daroval je gospod, da bi njegovo ime v Narodu stal, 3 K pa trije gospodje, ki na tistem za naš narod delujejo) — Gosp. Herma Namorševa v pri

Bratje Sokoli!

V nedeljo, dné 5. avgusta t. l.
vršila se bode
na Ponikvi
na Slov. Štajerju

Slomšekova slavnost.

Odveč bi bilo navajati Vam, kaj je bil Slomšek slovenskemu narodu, česar dični, zvesti sin je bil. Njegov spomin slaviti, je sveta dolžnost vsacega Slovence.

"Sokol" se udeleži slavnosti po deputaciji z zastavo. — Zbirališče je na južnem kolodvoru, odvod z osobnim vlakom zjutraj ob 5. uri 22 min.

K obilni udeležbi Vas vabi z bratskim

Na zdar!

Odbor.

Za fotografijo za amatérje. Priznano izborne fotografije salonske in popotne aparate, nove neprekosene momentne ročne aparate, kakor vse fotografije potrebuje imata A. MOLL, c. i. kr. dvorni dobavitelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. Fotografska manufaktura, ustavljena 1854. l. Na željo se pošlje veliki ilustrovani cenik brezplačno.

b (11-11)

Pri Ervinu Burdych-u, lekarju v Škofti
Loki se dobiva (321-50)

ustna voda

z novim antisepšikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado Frlan, katera ohrani zobe zmirjalne in
bele, ter zamori vsako gnijilobo.

Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane

2 kroni, po pošti 2.05 kroni.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 306.2 m. Srednji zračni tlak 735.0 mm.

Avgust	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Predavanje v 24 urah
1. 9. zvečer	735.5	19.2	sl. szahod	jasno		00 mm.
2. 7. zjutraj	735.3	14.7	sr. svzahod	jasno		
2. popol.	732.9	27.5	sr. ijzah.	jasno		

Srednja včerajšnja temperatura 19.0°, normala: 19.7°.

Dunajska borza

dne 2 avgusta 1900.

Skupni državni dolg v notah	97.70
Skupni državni dolg v srebru	97.30
Avtirska zlata renta	115.85
Avtirska kronska renta 4%	97.55
Ogrska zlata renta 4%	115.50
Ogrska kronska renta 4%	90.80
Avtro-ogrsko bančno delnice	1720-
Kreditne delnice	666.50
London vista	242.85
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118.50
20 mark	23.67
20 frankov	19.32
italijanski bankovci	90.60
C. kr. cekini	11.38

Zahvala.

Za izkazano sočutje povodom bolezni in smrti našega ljubega sina, oziroma brata in svaka, gospoda.

Alojzija Umbergerja

izrekamo tem potom sosebno visoko-rodnemu gospodu deželnemu predsedniku baronu Heinu kakor vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za spremstvo drazega pokojnika k večnemu počitku svoje srčno zahvalo.

Zahvaljujemo se tudi slavnemu te-lovačnemu društvu "Sokol" za spremstvo in gospodom pevcem "Glasbene Matice" za tolažilno petje.

V Ljubljani, dne 2. avgusta 1900.

Žaluoča rodbina Umberger.

Št. 25.114.

Razglas.

(1534-1)

V javni seji občinskega sveta dné 12. junija 1900 bil je sprejet ter z razpisom c. kr. deželne vlade z dné 26. julija 1900, štev. 11.242, potrjen sledeči dostavek §. 2. tržnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano:

"Ako je v sredo ali v soboto praznik, smatrati je delavnik pred praznikom tržnim dnevom".

To se daje s pristavkom v znanje, da stopi to novo določilo dné 14. avgusta t. l. v veljavo.

Mestni magistrat v Ljubljani

dné 30. julija 1900.

Št. 1404.

Razpis.

(1525-2)

Pri glavni občini Postojina je popolnit

službo občinskega tajnika

z letno plačo 1200 krov in prostim stanovanjem.

Prosilci morajo biti slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi popolnoma zmožni, občinskega uradovanja večči, trdnega zdravja in ne nad 40 let starci.

Pravilno opremljene prošnje z dokazili starosti, zmožnosti, dosedanjem službovanju itd. je

do 20. avgusta t. l.

vlagati pri podpisanim uradu.

Županijski urad v Postojini

dné 29. julija 1900.

Župan: Jos. Dekleva.

Učenec

se vsprejme pri tvrdki (1508-5)

Štefan Lapajne v Idriji.

Išče se

lepo stanovanje

s tremi ali širimi sobami za novembarski termin. — Naslov pove upravnštvo "Slov. Naroda". (1526-2)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odvod iz Ljubljane juž. kol. Proga oz Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Išl, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifing v Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoludne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osobni vlak v Jesenice. Vrhu tegu ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoludne v Podnart-Kropon. — **Proga iz Novemesta in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linc, Steyr, Išla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osobni vlak iz Jesenice. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovin varov, Heba, Marijinej varov, Plzna, Budejvice, Solnograda, Linc, Steyr, Pariza, Geneve, Curiha, Breganca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoludne osobni vlak z Dunaja, iz Ljubnje, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovin varov, Heba, Marijinej varov, Plzna, Budejvice, Linc, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrhu tegu ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 20 min. zvečer iz Podnarta-Kropon. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoludne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odvod iz Ljubljane drž. kol. in Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoludne, ob 5. uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. in Kamnik.** Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. popoludne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1306)

Prevzetje gostilne.

Usnjaj si p. n. občinstvu uljudno naznani, da sem prevzela.

gostilno

v Komenskega ulicah št. 36

na nasproti deški šoli na Ledini kjer točim pristna dolenska in stajerska vina ter vedno sveže piv.

Gorka in mrzla jedilna so vedno na razpolago, postrežba točna in zmerne cene.

Z obilen obisk se priporoča

Ivana Cerar

gostilničarka.

(1535-1)

Stajerski

F O C H I C E V

KISELJAK Jempel-Styria-vrelō

po CJELOM SVJETU GLASOVITO

okrepjujuće piće. Nenadkrijena voda za lijek.

c (503-3)

Glavna zalog za Kranjsko:

MIHAEL KASTNER

v Ljubljani. (573-39)

Goji polt!

Ta zapoved zdravstvenega pouka se izvršuje racionalno ter s čudovitim uspehom, ako se rabi pri umivanju najboljše, najnežnejše ter tolše najbogateje milo, in sicer slovito Doeringovo milo s sovo. Vsakdo naj se umiva z Doeringovim milom, če hoče, da mu ostane koža lepa ter voljna. Doeringovo milo s sovo naj rabijo vsi tisti, ki imajo suho in občutljivo polt. Brez izjeme naj vse matere umivajo svoje otroke ter rejece z Doeringovim milom. Polt ostane lepa, nežna in sveža. Dobiva se Doeringovo milo s sovo povsod, komad po 30 kr. (503-3)

V Ljubljani prodajata: Anton Krisper v Vaso Petričič. — Generalna zalog: A. Motsch & Co., Dunaj.

Pisar

več slovenske in nemške stenografije, želi vsprejeti službo.

Ponudbe „poste restante Ljubljana št. 187“. (1530-2)

**Spretné, solidne
potovalne uradnike
(akviziterje)**

za vse zavarovalne stroke vsprejme proti visoki proviziji, sasoma tudi s stalno plačo tukajšnjih glavnih zastop starje, na Kranjskem že dolgo poslujuče tuzemske zavarovalnice.

Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošljajo pod: „akviziter 25“ upravnemu „Slov. Naroda“. (1531-1)

pisarno ali trgovino

zeló pripravna

**dva prav lepa prostora
se takoj oddasta**

v Selenburgovih ulicah št. 1.

Natančne pojasnila daje gospa Šešarkova v bližnji trafiki. (1537-1)

Slovenči profesorji zdravilstva in zdravni pripravčaji

kot želodec krepčujoče in tek vzbujajoče, dalje kot prehavljene in telesno odprtje pospešujuče sredstvo, poseb